

Zespół Szkół Publicznych nr 2
os. Kopernika 11
34-100 Wadowice

Nauczyciele prowadzący zajęcia:

Anna Janik-Lempart
Justyna Klink

„GAZETA CODZIENNA” – scenariusz projektu

Celem naszego projektu była rekonstrukcja fragmentów gazety, która mogłaby się ukazywać w naszym mieście w okresie I wojny światowej. Wybór takiej formy pozwolił nam bowiem na poruszenie zarówno tematów związanych z wydarzeniami o zasięgu światowym, narodowym, jak i skupieniu się na codziennym życiu w Wadowicach w latach 1914-1918.

Prace rozpoczęliśmy od poszukiwania materiałów dotyczących historii naszego miasta. W związku z tym pierwsze kroki związałyśmy z wizytami w bibliotekach. Ze względu na fakt, iż Wadowice nie odegrały zbyt wielkiej roli w okresie I wojny światowej, pierwsza faza naszej pracy okazała się być niezwykle żmudna i czasochłonna. Dlatego też, wszystkie „długie” przerwy wykorzystywaliśmy na organizowanie krótkich spotkań podczas których przeprowadziliśmy wiele burzliwych dyskusji dotyczących wyboru tematu. Każdy z członków grupy miał wówczas okazję do przedstawienia własnej propozycji. Ostatecznie spośród puli pomysłów dokonaliśmy demokratycznego wyboru, który niespodziewanie okazał się niemal jednomyślny.

Nie zrażając się narastającymi przeciwnościami, związanymi z brakiem materiałów, przystąpiliśmy do kolejnego etapu. Stanowiły go zajęcia warsztatowe, podzielone na dwa bloki – historyczny oraz plastyczny. W ramach przybliżenia sobie najważniejszych zabytków w naszym mieście wzięliśmy także udział w grze terenowej zorganizowanej w okresie ferii zimowych. Rozwiązanie questu oraz wspólna zabawa stanowiły atrakcyjny punkt wyjścia oraz przyczyniła się do powiększenia naszej grupy projektowej.

Warsztaty historyczne rozpoczęliśmy od analizy zgromadzonych źródeł. Odnalezione informacje podzieliliśmy tematycznie. Następnie przystąpiliśmy do wyboru rodzajów tekstów, które mogłyby znajdować się w gazecie codziennej. Po stworzeniu planu ramowego zorganizowaliśmy warsztaty redakcyjne. Zadanie ich uczestników polegało na napisaniu artykułu dotyczącego pobytu legionistów w Wadowicach, krótkiej notatki prasowej o opuszczeniu budynku w którym znajdowały się koszary wojskowe, rekonstrukcji wywiadów

ze znanymi wadowiczankami – wojskowym Walerianem Czumą i poetą Emilem Zegadłowiczem oraz redakcji reklam oraz ogłoszeń prasowych z lat wojennych. Wyzwania te wymagały od uczestników projektu nie tylko zapoznania się z materiałem faktograficznym stanowiącym bazę do konstrukcji tekstów, lecz także zrozumienia mentalności ówczesnych mieszkańców Wadowic, wczucia się w tamte problemy, dylematy oraz „przejęcia” ich sposobu myślenia oraz postrzegania świata. Najbardziej atrakcyjne dla uczniów okazało się być właśnie wcielanie się w postaci naszych rodaków oraz dziennikarzy pracujących w 1915 roku. Gimnazjaliści bardzo emocjonalnie zaangażowali się także w tworzenie reklamy założonego wówczas (i istniejącego do niedawna w tym samym miejscu) wadowickiego kina.

Podczas równolegle odbywających się warsztatów plastycznych nie tylko próbowaliśmy wczuć się w rolę pracowników wytwórni opłatków MAFO poznając technikę odlewu - co zresztą bardzo podobało się gimnazjalistom- , ale również z uwagi na powstałe w okresie I wojny światowej wadowickie kino, zmierzaliśmy się z próbą nakręcenia filmu. Co jednak okazało się dla nas trudnym zadaniem.

Zajęcia cieszyły się ogromnym zainteresowaniem i gimnazjaliści z wielkim zapałem brali w nich udział, realizując swoje wizje.

Uwieńczeniem naszych cotygodniowych spotkań stała się wspólna praca plastyczna przedstawiająca *Gazetę Codzienną* . Dzięki zebranych i wspólnie zredagowanym materiałom udało nam się stworzyć fragment gazety, która mogła ukazywać się w Wadowicach w 1915 roku. Nie bez powodu wybraliśmy luty 1915 za datę wydania naszej *Gazety Codziennej*. W tym właśnie czasie w obliczu nadziei, którą pokładaliśmy w działaniach legionistów, niezwykle ważnym wydarzeniem stał się pobyt żołnierzy w Wadowicach.

Odtwarzając lub raczej stwarzając od nowa naszą gazetę, staraliśmy się aby czcionki, układ stron były zgodne z tamtejszym drukiem. Naszą wiedzę na temat druku w tamtych czasach poszerzały materiały zgromadzone i znalezione w Internecie.

Co do formy jaką wybraliśmy, to chcieliśmy pokazać coś więcej niż tylko zapisane strony. Chcieliśmy pokazać *Gazetę Codzienną*, którą się czyta przy śniadaniu albo kawie. Która gdzieś jest podniszczona, zmięta jednym słowem *używana*. Po którą sięgają ówczesni Wadowiczanie aby uzyskać informacje z Wadowic i ze świata.

Prace nad projektem przyczyniły się z pewnością do poszerzenia naszej wiedzy dotyczącej historii Wadowic z okresu 1914-1918. Odkryliśmy wiele interesujących szczegółów - zazwyczaj pomijanych w większości regionalnych publikacji. Stało się to możliwe dzięki pochyleniu się nad sprawami zwykłego, codziennego życia, które toczyło się

w tym jakże ciężkim czasie. Refleksje o naszych lokalnych dziejach połączyły nas w naturalny sposób z zapoznaniem się także z przełomowymi wydarzeniami, które zapisały się na kartach tak zwanej wielkiej historii. Dla gimnazjalistów praca w projekcie okazała się być także wspaniałą okazją do poprawienia umiejętności pracy w grupie oraz nawiązania nowych znajomości. Ponadto początkowe trudności nauczyły ich także konsekwencji oraz odpowiedzialności w sytuacji kiedy nie wszystko układa się po ich myśli.

Mamy nadzieję, iż rezultat naszych prac, który stanowi rekonstrukcja fragmentów „Gazety Codziennej” z okresu I wojny światowej wzbudzi zainteresowanie losami naszej Małej Ojczyzny także u osób z nią nie związanych. Wśród uczestników projektu prace nad nim wzbudziły bowiem osobistą relację z historią zbudowaną na bazie emocjonalnego zaangażowania. Najlepszym dowodem na ostateczny efekt satysfakcji gimnazjalistów stanowi komentarz jednej z uczennic, który wygłosiła w ramach podsumowania podjętych przez nas działań: *Nie warto się poddawać. Tak wiele udało nam się zrobić zaczynając właściwie od niczego.*

Udział w projekcie wzięli:

Justyna Klink

Anna Janik-Lempart

Uczniowie gimnazjum

Anna Wójcik, Julia Knawa, Dominika Tyszko, Aleksandra Kumorek, Wiktoria Zajac, Roberta Pisano, Anna Głowacka, Filip Pytlowski

Wykorzystane publikacje:

Klimecki M., Klimczak W., *Legiony Polskie*, Warszawa 1990.

Meus K., *Wadowice 1772-1914. Studium przypadku miasta galicyjskiego*, Kraków 2013.

Milewska W., Nowak J.T., Zientara M., *Legiony Polskie 1914-1918. Zarys historii militarnej i politycznej*, Kraków 1998.

Nadskawie almanach kulturalny pod redakcją Jurczaka Z., Wadowice 1986.

Składkowski S.F., *Moja służba w brygadzie. Pamiętnik polowy*, Warszawa 1990.

Solek W., *Pamiętnik legionisty*, Warszawa 1988.

Wadowice. Kartki z rodzinnego albumu pod red. Wyborca P., Wadowice 2008.

Ziemia rodzinna papieża Jana Pawła II. Przewodnik po miejscach kultu i kultury pod red. Ozaickiej E., Wadowice 2004.

Zinkow J., *Wadowice i okolice. Przewodnik monograficzny*, Wadowice 2001.